

Pasaulis, garbūs ponai, pastaraisiais laikais ėmė ir padidėjo. O kartu ir sumažėjo.

Juokiatės? Girdi, niekus paistau? Kad viena kitam prieštarauja? Tuoju jums įrodysiu, kad anaip tol.

Pažvelkite, tamstos, pro langą. Ir ką už jo matote, koks vaizdas atsiveria? Klojimėlis, atsakysite, tas teisybė, ir už jo išvietė. O kas yra toliau, paklausiu, ten, už išvietės? Ogi žiūrėkit, jeigu paklausiu su alumi prie mūsų skubančios mergos, ji atsakys, kad už išvietės yra ražienos, už ražienų Jachimovų sodyba, už sodybos degutinė, o toliau tai gal jau Mažoji Kozolupa. Paklausiu mūsų smuklininko, tai tas, labiau apsižmonėjęs, pridurs, kad tai visai ne galas, kad už Mažosios Kozolupos yra ir Didžioji Kozolupa, o už jų – Kocmyrų viensėdis, už Kocmyrų – Lazų kaimas, už Lazų – Goščas, o už Goščo tai gal jau bus Tvardogura. Bet, žiūrėkit, kuo mokytesnio žmogaus klausiu, kaip jūsų, pavyzdžiui, tuo toliau nuo mūsų klojimėlio, išvietės ir abiejų Kozolupų siekia, nes šviesesniai protai žinoma, kad ir Tvardogura pasaulis irgi nesibaigia, kad toliau yra Olesnica, Bžegas, Nysa, Glubčyciai, Opava, Novy Jičynas, Trenčynas, Nitra, Estergomas, Buda, Belgradas, Ragūza, Janina, Korintas, Kreta, Aleksandrija, Kairas, Memfis, Ptolemaida, Tėbai... Ir ką? Neauga pasaulis? Nesidaro mums vis didesnis?

O juk ir tai dar ne galas. Einant už Tėbų, Nilo, kuris kaip Gichono upė išteka iš šaltinio žemės rojuje, aukštupio link juk prieisime etiopų žemės, už kurių, kaip žinoma, yra dykumų Nubija, yra karštas Kušo kraštas, auksingas Ofiras ir visa neišmatuota *Africae Terra, ubi sunt leones*. O toliau – vandenynas, kuris skalauja visą žemę. Bet juk ir tame vandenyne yra salų, kaip antai, Catai, Taprobanas, Bragine, Oksidrate, Gynosophe ir Cipangu, kur klimatas nepaprastai derlingas, o brangakmenių stūkso kalnai, apie tai rašo mokslininkas Hugonas Senviktorietis ir Pjeras d’Ailli, kaip ir jo malonybė Džonas de Mandevilis, kuris tuos stebuklus savo akimis regėjo.

Taigi ir įrodėme, kad per tuos kelis praėjusius šimtmečius pasaulis mums gerokai padidėjo. Suprantama, padidėjo tam tikra prasme. Nes jeigu pačios pasaulio materijos ir nepadaugėjo, tai naujų pavadinimų jame tikrai prisidėjo.

Kaipgi, klausiate, su tuo suderinti teiginį, kad pasaulis mums sumažėjo? Jau sakau ir įrodau. Tik iš anksto prašau nesišaipyti ir nepriekaištauti, nes tai, ką tarsi, bus ne mano fantazijos produktai, bet iš knygų pasisemtos žinios. O iš knygų šaipytis nedera, šiaip ar taip, kol jos atsirado, kažkam teko žiauriai pasidarbuoti.

Kaip žinome, mūsų pasaulis yra gabalas sausumos, apskritas lyg sklindis formos, savo vidurį turintis Jeruzalėje, iš visur apjuostas vandenyno. Okcidente [vakaruose] žemės kraštą sudaro Kalpas ir Abyla, Heraklio stulpai ir tarp jų Gadės sąsiauris.

Pietuose, kaip ką tik įrodžiau, už Afrikos plyti vandenynas. Pietryčiuose sausumą užbaigia kunigui Jonui pavaldi *India inferior* bei žemės – Goga ir Magoga. Septentrioninėje [šiaurinėje] pasaulio pusėje paskutinis žemės ruoželis yra *Ultima Thule*, o ten, *ubi oriens iungitur aquiloni*, plyti žemė Mogal, tai yra Tartarija. O rytuose pasaulis baigiasi Kaukaze, gabalėlis už Kyjivo.

O dabar prieiname prie reikalo esmės. Tai yra prie portugalų. O konkrečiai – prie infanto Henriko, Vizėjaus kunigaikščio, karaliaus Jono sūnaus. Portugalija – to nepaslėpsi – karalystė ne per didelė, infantas vos trečias sūnus eilėje, taigi nenuostabu,

kad iš savo Sagrešo būsto dažniau ir su didesne viltimi žvalgėsi į jūrą negu į Lisaboną. Sušaukė į Sagrešą astronomų ir kartogra­fų, išmintingų žydų, buriuotojų ir kapitonų, meistrų laivadir­bių. Ir prasidėjo.

Viešpaties 1418 metais kapitonas Žuanas Gonsalvešas Zar­kas nuplaukė iki salų, žinomų kaip *Insulas Canarias* – Kanarų salų, kurių pavadinimas kilęs iš to, kad ten, kaip nustatė, buvo nepaprastai daug šunų. Netrukus po to, 1420 metais, tas pats Gonsalvešas Zarkas su Tristanu Vašu Teišeira nuplaukė iki sa­los, pavadintos Madeira. 1427 metais Diego de Silvos karavelės pasiekė salas, kurios pavadintos Azorais – iš kur toks pavadini­mas, žino vien Diegas ir Dievas. Vos prieš kelerius metus, tai yra 1434-aisiais, dar vienas portugalas, Žilas Janišas, apiplaukė Bužadūro kyšulį. Ir sklinda žinios, kad kunigaikštis Henrikas, kurį kai kas jau pradeda vadinti „navigatoriumi“ – *El Navega­dor*, – jau ruošia kitų jūrų žygių.

Iš tiesų žaviuosi tais jūrų keliautojais ir juos labai gerbiu. Tai bebaimiai žmonės. Juk tai siaubas – leistis į vandenyną po bu­rėmis. Juk ten šqualai ir štormai, povandeninės uolos, magneti­niai kalnai, verdančios ir lipnios jūros, nuolat jeigu ne sukuriai, tai turbulencijos, o jeigu ne turbulencijos, tai srovės. Spiečiasi pabaisos, ten pilna vandens slibinų, jūrinių serpensų, tritonų, hipokampų, sirenų, delfinų ir plėkšniažuvių. Jūroje spiečiasi *sanguissugae, polypi, octopi, locustae, cancri*, įvairių *pistrix* et *huic similia*. O baisiausia pabaigoje – ten, kur baigiasi vande­nynas, už briaunos prasideda Pragaras. Kodėl, manote, nusi­leidžianti saulė tokia raudona? Ogi todėl, kad žvelgia į pragaro liepsnas. O visame vandenyne pilna skylių, jeigu karavelė nepa­stebėjusi užplaukia ant tokios skylės, krenta kūliavirsčia tiesiai į pragarą su laivu ir viskuo. Gal visa tai sutverta taip, kad neleistų mirtingam žmogui plaukioti jūromis. Tuos, kurie laužo draudi­mus, baudžia pragaru.

Bet, kiek pažįstu gyvenimą, portugalų tai nesustabdys.

Mat *navigare necesse est*, o už horizonto yra salų ir žemių, ku­rias reikia atrasti. Reikia pažymėti žemėlapiuose tolimąją Tapro-

baną, aprašyti *roteiros* kelią į paslaptinę Cipangą, pažymėti portulanuose *Insole fortunate* – Laimingąsias salas. Reikia plaukti toliau, šventojo Brendano keliu, svajonių keliu, iki *Hy Brasil*, iki nežinomo. Tam, kad nežinomą paverstum žinomu ir pažįstamu.

Ir štai – *quod erat demonstrandum* – mažėja ir traukiasi mums pasaulis, nes dar šiek tiek, ir viskas atsidurs žemėlapiuose, portulanuose ir roteirose. Ir staiga visur taps arti.

Mažėja mums pasaulis ir tampa skurdesnis dar vienu dalyku – legendomis. Kuo toliau plaukia portugalų karavelės, kuo daugiau salų atranda ir pavadina, tuo legendų tampa mažiau. Bematant išsisklaido kuri lyg dūmai. Vis su kita legenda tampame skurdesni. O kai miršta svajonė, jos našlaite likusią vietą užpildo tamsa. O tamsoje, ypač jei dar užmiega protas, tuoj gimsta pabaisos. Kad kas? Kad kažkas jau tai pasakė? Gerasis pone! Argi yra kas nors tokio, ko kažkas kažkada nepasakė?

Ak, betgi gerklė išdžiūvo. Ar, klausiate, neatsisakysiu alaus? Tikrai neatsisakysiu.

Ką sakote, pamaldusis šventojo Dominiko broli? Aha, kad laikas liautis malti liežuvium ne į temą ir grįžti prie pasakojimo? Prie Reinevano, Šarlėjaus, Samsono ir kitų? Jūs teisus, broli. Laikas. Tad grįžtu.

Prasidėjo Viešpaties 1427 metai. Prisimenate, ką jie atnešė? O kaipgi. Neįmanoma pamiršti. Bet priminsiu.

Tų metų pavasarį, bene kovo mėnesį, popiežius Martynas V paskelbė bulę *Salvatoris omnium*, kurioje proklamavo būtinumą surengti naują kryžiaus karą prieš čekų eretikus. Vietoje Jordano Orsinio, kuris buvo jau senyvas ir labai sukriošęs, popiežius Martynas kardinolu ir legatu a latere skyrė Vinčesterio vyskupą Henriką Beaufortą, Anglijos karaliaus netikrą brolių. Beaufortas ėmėsi reikalo labai aktyviai. Netrukus buvo nutarta surengti kryžiaus žygį, kuris turėjo kalaviju ir ugnimi nubausti husitų apostatus. Žygį kruopščiai ruošė, pinigus, kurie karui yra pirmučiausias dalykas, uoliai kaupė. Šį kartą, dyvų dyvai, tų pinigų niekas nepavogė. Vieni metraštininkai teigė, kad kryžiuočiai tapo sąžiningesni. Kiti – kad pinigus tiesiog geriau saugojo.

Frankfurto Seimas kryžiaus žygio vyriausiuoju vadu paskelbė Tryro arkivyskupą Otoną fon Cigenhainą. Pašaukė, ką tik galėjo, prie ginklų po kryžiaus ženklais. Ir bematant armijos buvo paruoštos. Su kariuomene atvyko Frydrichas Hohencolernas Vyresnysis, Brandenburgo elektorius. Su ginklais prisistatė kunigaikščio Henriko Turtingojo bavarai, atkeliavo pfalcgrafas Jonas iš Noimarkto ir jo brolis pfalcgrafas Otas iš Mosbacho. Į susitikimo vietą prisistatė mažametis Frydrichas Vetinas, negalios paguldyto Saksonijos elektoriaus Frydricho Kovingojo sūnus. Atvyko – kiekvienas su stipriu būriu – Špejerio vyskupas Rabanas fon Helmštetas, Augsburgio vyskupas Anzelmas fon Neningenas, Bambergio vyskupas Frydrichas fon Aufzesas, Viurburgo vyskupas Janas fon Brunas. Bezansono arkivyskupas Depoltas de Ružmonas. Atvyko ginkluotų iš Švabijos, Heseno, Tiuringijos, šiaurinių Hanzos miestų.

Kryžiaus žygis pajudėjo liepos pradžioje, savaitė po šventųjų Petro ir Povilo, perėjo sieną ir patraukė į Čekijos gilumą, žymėdamas savo kelią lavonais ir gaisrais. Trečiadienį prieš Jokūbo dieną kryžiuočiai, pastiprinti čekų katalikiško landfrido pajėgomis, sustojo prie Stšybro, kuris priklausė ponui husitui Pšybikui de Klenovui, ir apgulė pilį, labai nemaloniai apšaudydami ją iš sunkių bombardų. Tačiau ponas Pšybikas narsiai laikėsi ir pasiduoti neketino. Apsiaustis tęsėsi, laikas bėgo. Brandenburgo kurfiurstas Frydrichas nekantravo, juk tai kryžiaus karas, šaukė, siūlė nedelsiant eiti toliau, atakuoti Prahą. Praha, šaukė, yra caput regni, kas turi Prahą, tas turi Čekiją...

Karšta, kaitri buvo 1427 metų vasara.

O ką į tai, klausiate, Dievo kariai? Ką Praha, klausiate?

Praha...

Praha dvokė krauju...

Pirmas skyrius,

kuriame Praha dvokia krauju,
Reinevanas yra sekamas, o paskui –
paeiliui – nuobodžiauja dėl rutinos,
prisimena, ilgisi, švenčia, kovoja dėl
gyvybės ir skęsta pūkų pataluose.
O fone Europos istorija verčiasi kūliais,
rango vingius ir žviegia posūkiuose.

Praha dvokė krauju.

Reinevanas apuostė abi rudinės rankoves. Ką tik buvo špitolėje, o špitolėje, kaip ir špitolėje, visiems beveik iki vieno nuleidžia kraujo ir reguliariai perpjauna votis, o ir amputacijų dažnokai pasitaiko. Drabužiai galėjo prisisunkti dvoko, tai absoliučiai nebūtų jokia sensacija. Bet rudinė dvokė tik rudine. Ir niekuo kitu.

Kilstelėjo galvą, pauostė. Iš šiaurės, nuo kairiojo Vltavos kranto sklido soduose ir vynuogynuose deginamų piktžolių ir stagarų kvapas. Be to, nuo upės dvokė dumbliu ir dvėselienu – tęsėsi kaitra, vanduo smarkiai nuseko, atsidenę krantai ir iš vandens pasirodė lopiniai jau ilgokai teikė miestui neužmirštamų kvapų pojūčių. Bet šį kartą dvokė ne dumblas. Reinevanas buvo tuo tikras.

Lengvas, nepastovus vėjelis kartkartėmis vis padvelkdavo iš rytų, nuo Požyčės vartų pusės. Nuo Vitkovo. O žemė prie Vitkovo kalvos, be abejo, galėjo skleisti kraujo kvapą. Nes nemažai jo į ją įsisunkė.

Bet gal tai neįmanoma. Reinevanas pasitaisė ant peties krepšio diržą ir smagiu žingsniu pajudėjo gatvele žemyn. Neįmanoma, kad iš Vitkovo dvoktų krauju. Pirma, tai gana toli. Antra, mūšis vyko 1420-ųjų vasarą. Prieš septynerius metus. Septynerius ilgus metus.

Energingu žingsniu praėjo pro Šventojo Kryžiaus bažnyčią. O kraujo dvokas neišsisklaidė. Priešingai. Sustiprėjo. Nes vėjas papūtė iš vakarų.

O, pamanė žvelgdamas į netoli esančio geto pusę, akmuo – tai ne žemė; senos plytos ir tinkai prisimena daug, juose gali daug išlikti. Ko prisisunkia, tuo dvokia ilgai. O ten, prie sinagogos, gatvelėse ir namuose, kraujas liejosi dar gausiau negu Vitkove. Ir kiek mažiau tolimais laikais. 1422 metais, per kruviną pogromą, sumaištį, kuri kilo Prahoje po Jano Želivskio egzekucijos. Savo mylimo tribūno nukirsdinimo įsiutinta Prahos liaudis sukilo keršyti, deginti ir žudyti. Smarkiausiai, kaip visada, kliuvo žydų kvartalui. Žydai su Želivskio nužudymu neturėjo absoliučiai nieko bendra ir nė mažiausiai nebuvo kalti dėl jo likimo. Bet kam tai rūpėjo?

Už Šventojo Kryžiaus kapinių Reinevanas pasuko, praėjo pro špitolę, išėjo į senąjį anglies turgų, kirto nedidelę aikštę ir pro vartus leidosi per ankštus skersgatvius, vedančius į Długa Tšidos gatvę. Kraujo dvokas čia dingo, pasimetė kitų kvapų jūroje. Čia vartai ir akligatviai dvokė viskuo, ką tik galima buvo įsivaizduoti.

O Długa Tšida pasitiko jį dominuojančiu ir tiesiog svaigiu kepinių kvapu. Kepėjų kromuose, ant prekystalių ir suolų kiek akys siekia viliojo aukso spalva, puikavosi ir kvėpėjo garsūs Prahos kepiniai. Nors hospise papusryčiavo ir nejuto alkio, nesu-sitvardė – pirmoje iš krašto kepykloje nusipirko dvi šviežutėles bandeles. Čia *caltomis* vadinamos bandelės buvo tokios įtaigiai erotinės formos, kad Reinevanas ilgokai ėjo Długa Tšida lyg sapnuodamas, atsitrenkdamas į kromus, paniręs į karštas lyg dykumą viesulas mintis apie Nikoletę. Apie Kotryną Biberštein.

Tarp praeivių, kuriuos sutiko ir į kuriuos susimąstęs atsitrenk-davo, buvo ir kelios itin patrauklios įvairaus amžiaus Prahos gyventojos. Nepastebėdavo jų. Atsiprašydavo išsiblaškęs ir ėjo toliau, krimsdamas *caltą* ir žvelgdamas į ją lyg pakerėtas.

Senamiesčio turgus gražino jį į tikrovę kraujo dvoku.

O, pamanė Reinevanas baigdamas *caltą*, čia tatai gal ir nieko keisto. Šiam grindiniui kraujas ne naujiena. Janą Želivskį ir aštuonis jo draugus nukirsdino juk būtent čia, prie Senamiesčio rotušės, įvilioję juos ten tą kovo pirmadienį. Kai po išdavikiško mirties bausmės įvykdymo plovė rotušės grindis, raudonos putos tekėjo pro vartų apačią upeliais, sutekėjo, kaip sako, net prie turgaus viduryje stūksančio gėdos stulpo, sudarė ten didelį raudoną klaną. O šiek tiek vėliau, kai žinia apie tribūno mirtį sukėlė Prahoje pykčio protrūkį ir troškimą keršyti, kraujas liejo-si visais aplinkiniais nutekamaisiais grioviais.

Žmonės ėjo į Tyno Dievo Motinos bažnyčios pusę, grūdo-si prie šventyklos vartų vedančiame take. Rokycana sakys pa-mokslą, pagalvojo Reinevanas. Būtų verta paklausti, ką Janas Rokycana turi pasakyti, pamanė. Jo klausytis visada verta. Visada. O ypač dabar, laikais, kai vadinamasis įvykių vyksmas teikė temų pamokslams tiesiog pasibaisėtinu tempu. Buvo, o, buvo apie ką pamokslauti. Ir buvo verta klausytis.

Bet nėra laiko, susivokė. Yra skubesnių reikalų, pamanė. Ir yra problema.

Jos esmė yra tai, kad esu sekamas. Tai, kad jį seka, Reinevanas pajuto jau seniai. Vos išėjęs iš hospiso, prie Šventojo Kryžiaus. Sekliai buvo labai sumanūs, nekrinantys į akis, mas-kavosi labai išradingai. Bet Reinevanas pastebėjo. Juk tai jam jau ne pirmiena.

Iš esmės žinojo, kas jį seka ir kieno įsakymu veikia. Bet tai neturėjo didesnės reikšmės.

Turėjo juos pamesti. Net turėjo planą.

Įėjo į žmonių pilną, šurmuliuojantį ir dvokiantį gyvulių tur-
gų, įsimaišė į minią, traukiančią į Vltavos ir Akmeninio tilto pusę.
Norėjo dingti, o ant tilto, siauroje gerklėje, ankštoje sąsmaukoje,
jungiančioje Senamiestį su Mala Strana ir Hradčanais, šurmulyje
ir spūstyje buvo daugiau šansų pradingti. Reinevanas mėtė pėdas
minioje, stumdydamas praeivius ir pelnydamas jų keiksmų.

– Reinmarai! – vienas kliudytas, užuot, kaip kiti, pagarbinęs jį
„šunsnukiu“, kreipėsi nuo krikšto gautu vardu. – Dievaži! Tai tu?

– Aš. Bet klausyk, Radimai... Kristau, kas čia taip dvokia?

– Tai... – Radimas Tvrdikas, žemo ūgio, nebejaunas vyras,
parodė į savo boginamą kibirą, – molis ir dumblas. Iš upės pa-
krantės. Reikalingas man... Žinai, kam.

– Žinau, – Reinevanas neramiai apsižvalgė. – Kaipgi...

Radimas Tvrdikas, kaip žinojo visi, kam buvo praskleista
paslaptis, buvo apsėstas idėjos sukurti dirbtinį žmogų, golemą.
Visi – net mažai apie tatai informuoti – žinojo, kad iki tol vie-
nintelį golemą labai senais laikais pavyko sukurti vienam Pra-
hos rabinui, kuris išlikusiuose dokumentuose vadinamas gal
iškreiptu Bar Halevi vardu. Senų laikų žydui, kaip teigia padavi-
mas, golemą kurti žaliava buvo molis ir Vltavos dugno dumblas.
Bet Tvrdikas – gal vienintelis – laikėsi požiūrio, kad lemiamą
vaidmenį suvaidino ne ceremonijos ir užkeikimai, beje, žinomi,
o tam tikra astrologinė konjunkcija, turėjusi įtakos materialiam
dumblui ir moliui, jų magiškoms savybėms. Bet, neturėdamas
supratimo, koks būtent turėjo būti planetų išsidėstymas, Tvrdi-
kas veikė bandymų ir klaidų metodu – nešiojo molį tiek dažnai,
kiek galėjo, vildamasis, kad kada nors pataikys į tą tinkamą pla-
netų išsidėstymą. Ir sėmė dumblą įvairiose vietose. Bet šiandien
persistengė – sprendžiant pagal dvoką, pasėmė kažkur tiesiai po
kažkokiu šikinyku.

– Ne darbe, Reinmarai? – paklausė šluostydamas kaktą del-
no viršumi. – Ne špitolėje?

– Paėmiau laisvą dieną. Nebuvo darbo. Rami diena...

– Duok Dieve, – magas pastatė kibirą, – kad ne paskutinė.
Juk laikas toks...

Prahoje visi žinojo, ką tai reiškia, apie kokį laiką kalbama. Bet veikiau – nekalbama. Buvo nutraukiamas sakinys. Sakinio nutraukimas net tapo visuotinis ir madingas. Papročiai reikalavo į tokį sakinio nutraukimą nutaisyti išmintingą miną, atsidusti ir reikšmingai palinksėti galva. Bet Reinevanas neturėjo tam laiko.

– Eik savo keliu, Radimai, – tarė apsižvalgęs. – Negaliu čia stovėti. Ir būtų geriau, jeigu ir tu nestovėtum.

– Eee?

– Mane seka. Todėl negaliu eiti į Sukienickos gatvę.

– Seka... – pakartojo Radimas Tvrdikas. – Tie patys, kaip visada?

– Tikriausiai. Lik sveikas.

– Palauk.

– Ko gi?

– Neprotinga stengtis pamesti uodegą.

– Kaip tai?

– Tiems, kurie seka, – stebėtinai sąmoningai paaiškino čekas, – mėginimai nusikratyti uodegos yra akivaizdus ženklas, kad sekamojo nešvari sąžinė ir jis kažką slepia. Vagies kepurė dega. Kad neini į Sukienicką – protingas sprendimas. Bet nemėtyk pėdų, nespruk, nesislapstyk. Daryk tai, ką darai visada. Atlik kasdienes veiksmus. Sukelk sekliams nuobodulį nuobodžia kasdiene rutina.

– Pavyzdžiui?

– Man sausa gerklėje nuo dumblo kasimo. Eime „Po vėžiu“. Išgersime alaus.

– Mane seka, – priminė Reinevanas. – Nebijai...

– Ko, – burtininkas pakėlė savo kibirą, – turiu bijoti?

Reinevanas atsiduso. Prahos magai jį stebino ne pirmą kartą. Nežinojo, ar tai buvo neįtikėtinas šaltakraujiškumas, ar paprastas vaizduotės stygius, bet kai kurie vietos burtininkai dažnai atrodė visai nesijaudinantys dėl fakto, kad užsiimantiems juodąja magija husitai gali būti grėsmingesni negu inkvizicija. *Maleficium* – burtininkavimas – buvo minimas tarp mirtinų nuodėmių, už kurias ketvirtas Prahos straipsnis liepė bausti mirtimi. O kai reikalai lietė Prahos straipsnius, su husitais juokai baigdavosi. Save nuosaikiais laikantys Prahos kalikstinai šioje srityje visai

nenusileisdavo taboritų radikalams ir fanatikams Našlaitėliams. Sugautą burtininką kišdavo į statinę ir joje degindavo ant laužo.

Pasuko į turgaus pusę, perėjo Peilininkų, paskui Auksakalių, Svatoilšką gatveles. Ėjo lėtai. Tvrdikas stabtelėjo prie kelių kromų, persimetė su pažįstamais kromininkais keliais gandai. Kaip įprasta, kelis kartus po žodžių „dabar, kai toks laikas...“ sakinys buvo nutrauktas su išmintinga mina, atodūsiu ir reikšmingu palinksėjimu galvomis. Reinevanas žvalgėsi, bet seklių nepastebėjo. Jie slapstėsi tobulai. Nežinojo, ką jie juto, bet jį patį nuobodi rutina jau pradėjo nepakeliamai varginti.

Laimė, netrukus iš Svatoilškos pasuko pro vartus į kiemą, išėjo tiesiai prie mūrnamos „Po raudonu vėžiu“. Ir užieigėlės, kuriai šeimininkas neabejodamas suteikė tokį patį pavadinimą.

– Ei! Nagi žiūrėkite! Tai juk Reinevanas!

Už stalo, ant už piliorių pastatyto suolo, sėdėjo keturi vyrai. Visi ūsuoti, petingi, su riterių šarvais. Iš jų du buvo Reineriui pažįstami, taigi žinojo, kad tai buvo lenkai. Net ir nežinodamas būtų atspėjęs. Kaip visi lenkai užsienyje, svetimame krašte, taip ir šie elgėsi triukšmingai, arogantiškai ir demonstratyviai chamiškai, – jų pačių nuomone, tai turėjo pabrėžti statusą ir aukštą poziciją visuomenėje. Nors juokingiausia buvo tai, kad nuo Velykų lenkų statusas Prahoje tapo žemas, o jų pozicija dar žemesnė.

– Pagarbintas! Sveikas, garbus mūsų Eskulape! – pasveikino vienas lenkas, Reinmaro pažįstamas Adamas Veidnaras, Ravičo herbo.

– Sėskitės! Sėskite abu! Kviečiame ir vaišiname!

– Ko tu jį taip noriai kvieti? – išsiviepė su apsimestiniu bjaurėjimusi antras lenkas, irgi iš Didžiosios Lenkijos, irgi Reinevanui pažįstamas Mikolajus Žyrovskis Čevojo herbo. – Turi per daug grašių ar ką? Be to, žolininkas juk dirba pas raupsuotuosius! Gali užkrėsti mus lepra! Ar kuo dar blogesniu!

– Jau nedirbu leprozoriume*, – kantriai, nes ne pirmą kartą, paaiškino Reinevanas. – Dabar gydau Bohuslavų hospise. Čia, Senamiestyje. Prie Šventųjų Simono ir Judo bažnytelės.

* Lepra – raupsai. Leprozoriumas – špitolė sergantiems raupsais (čia ir toliau – *vert. past.*).